

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 04/03930

NOU 2004-SAMORDNING AV AETATS, TRYGDEETATENS OG SOSIALTJENESTENS OPP

Saksbehandler: Fritz Solhaug

Arkiv: 020 & 13

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

PS 0100/04 Hovedutvalg for helse- og sosial 11.10.2004

Innstilling:

Alta kommune er av den oppfatning av NOU 2004:13 En ny arbeids- og velferdsforvaltning har betydelige svakheter og vil ikke løse behovet for en tilfredstillende samordning mellom Aetats, trygdeetatens og sosialtjenestenes oppgaver.

Primært bør sosialhjelpa overføres og bli en del av en statlig etat for arbeid og inntekt. Bare en slik løsning vil sette "brukeren i sentrum" og vil medføre et fullstendig helhetlig tjenestetilbud.

Subsidiært må det konkretiseres hvilke oppgaver sosialtjenesten skal ha ansvaret for i den foreslåtte statlige førstelinjen.

Behandling/vedtak i Hovedutvalg for helse- og sosial den 11.10.2004 sak 0100/04

Behandling:

Innstillingen vedtatt enstemmig.

Vedtak:

Alta kommune er av den oppfatning av NOU 2004:13 En ny arbeids- og velferdsforvaltning har betydelige svakheter og vil ikke løse behovet for en tilfredstillende samordning mellom Aetats, trygdeetatens og sosialtjenestenes oppgaver.

Primært bør sosialhjelpa overføres og bli en del av en statlig etat for arbeid og inntekt. Bare en slik løsning vil sette "brukeren i sentrum" og vil medføre et fullstendig helhetlig tjenestetilbud.

Subsidiært må det konkretiseres hvilke oppgaver sosialtjenesten skal ha ansvaret for i den foreslåtte statlige førstelinjen.

UTREDNING:

Vedlegg: NOU 2004: 13 - sammendrag
Andre saksdok.:Mappa

Bakgrunn:

Regjeringen nedsatte i 2003 et utvalg for å utrede ulike organisasjonsmodeller for samordning av Aetat, trygdeetaten og sosialtjenesten. Utredningen er nå på høring og høringsinstansene bes om å komme med merknader til utvalgets vurderinger og forslag. Det er ønskelig å få frem vurderinger av de ulike modeller som utvalget drøfter, herunder synspunkter på:

- hva som kan være hensiktsmessig ansvarsfordeling mellom stat og kommune innenfor de ulike modeller
- målene for og organiseringen av førstelinjetjenesten

De politiske målene for denne reformen er flere i arbeid og aktiv virksomhet og færre på trygd og sosialhjelp. Dette skal oppnås med en mer brukerrettet og effektiv forvaltning. Reformen skal styrke arbeidslinjen og det er utvalgets oppfatning at dagens organisering ikke i tilstrekkelig grad er innrettet mot å gjennomføre arbeidslinjen. Det er mangelfull organisering for å motvirke utstøting av arbeidslivet, det er mange langtidsledige og personer med redusert arbeidsevne gis i for liten grad tilbud om arbeid. Videre oppleves det nødvendig med en reform som setter tydeligere fokus på arbeid og tilbud om aktivitet.

Utvalgets anbefalinger:

Forslag om **en statlig etat for arbeid og inntekt** som samler tjenester som arbeidsformidling, kvalifisering, reaktivisering av uføretrygdete, oppfølging av sykemeldte, innsats ovenfor enslige forsørgere, IA-avtalen, dagpenger, uførepensjon, overgangsstønad, attførings- og rehabiliteringspenger.

Dette vil være en etat for arbeid og inntekt som vil ha ansvaret for sterkt regelstyrte og rettighetsorienterte ytelser som dagpenger ved arbeidsledighet, sykepenger og uførepensjon.

Det foreslås **en statlig pensjonsetat** som ivaretar ansvaret for pensjonsytelser, familieytelser og helserefusjoner. Dette vil være sterkt regelstyrte og rettighetspregede ytelser og tjenester der skjønnsutøvelse har forholdsvis liten betydning.

Utvalget foreslår **fortsatt kommunalt ansvar for det sosiale sikkerhetsnettet** og foreslår innføring av **en ny statlig arbeidssøkerstønad**. Ut fra dette vil kommunene fortsatt beholde ansvaret for den økonomiske sosialhjelpen, dvs. ha ansvaret for de brukere som faller utenfor de regelstyrte og rettighetsbaserte inntektsordningene.

Det foreslås **en førstelinjetjeneste** der en samler de viktigste tiltak og ytelser knyttet til arbeid og reduserte arbeidsevne i en etat for arbeid og inntekt. Dette ut i fra et ønske om at brukerne skal kunne forholde seg til et lokalt kontaktpunkt som sikrer at de får en mer helhetlig avklaring og et samordnet arbeidsrettet tjenestetilbud

Høring/merknader:

Vurdering:

Det har vært høye forventninger til det pågående arbeid med samordning av Aetat, trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver. Alta kommune er noe skuffet over høringsforslaget. I utgangspunktet mener Alta kommune at en forutsetning for å lykkes er at samme instans både har det økonomiske ansvaret for arbeidsløse brukere av sosialtjenesten og ansvaret for tiltakene som skal sette de ut i arbeid. Det kan synes noe paradoksalt at en omorganiserer to store og viktige statlige etater, uten å løse samordningsutfordringen til kommunenivået. Alta kommune mener det er en betydelig svakhet i utredningen at dette forholdet ikke i tilstrekkelig grad er utredet.

Alta kommune gir sin tilslutning til forslaget om en statlig etat for arbeid og inntekt. Det er dog Alta kommunes oppfatning at staten burde ha utredet en statlig overtakelse av sosialhjelpen. En slik reform ville bidratt til at arbeidslinjen konsekvent kunne ha blitt gjennomført. Utvalget synes å være mot en statlig overføring av sosialhjelpa fordi dette skape nye samarbeidsutfordringer mellom stat og kommune. Det argumenteres med at sosialhjelpa er skjønnsbasert og nært tilknyttet til øvrige kommunale tjenester. En statliggjøring av sosialhjelpa vil nødvendiggjøre endringer og tilpasninger i fht. lovverket og IKT. Det vil være nødvendig med krevende prosesser for å lykkes med en slik samordning. Det må etableres en felles kulturforståelse og en fellestenkning i fht. hvilke oppgaver som skal løses. En slik etat ville være meget brukervennlig, "brukeren vil stå i sentrum", og sektoren vil være i stand til helhetlig vurdering av samtlige tiltak som er til disposisjon.

Dersom en velger en førstelinjetjeneste i hht. utvalgets forslag må sosialtjenesten samarbeide og helst samlokaliseres med den nye statsetaten. Etablering av en slik førstelinjetjeneste kan samle kunnskap og et bredt spekter av virkemidler til beste for den enkelte bruker. Det er dog en erkjennelse at uenigheter om valg av løsninger mellom ulike forvaltningsnivå ofte medfører problemer for den bruker dette berører. Det er fortsatt slik at en rekke brukere med potensiale til å komme ut i fra en tilværelse med passive ytelser faller "mellom systemene" og forblir langtidsmottakere av sosialhjelp. Utvalgets fokus på samarbeid og samlokalisering oppleves mer som en intensjon enn som forpliktene løsninger underlagt konkrete konklusjoner. Dersom en ikke velger å integrere sosialhjelpa i den nye sektoren må det som et minimum defineres konkret hvilke oppgaver og hvilke tjenester sosialtjenesten skal ha.

Forslaget på innføring av en ny statlig arbeidssøkerstønad støttes fullt ut. En forutsetning for en slik stønad må være å gi bedre insentativer til arbeid fremfor pasive ytelser. Det blir viktig å klargjøre hvordan brukere med rus- og psykaitriproblemer også kan tilbys arbeid med de utfordringer dette medfører. Slike problemstillinger bør vurderes ved utredningen av tilbudet.